

Asia: VN/4655/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain ja asiakastietolain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Kommenttinne koskien potilastietojen käsittelyyn liittyvää käyttöoikeussäätelyn muutosta (asiakastietolain 9 §:n muutos)**

-

**Kommenttinne koskien terveydenhuoltolain 13 §:n täsmentämistä**

-

**Kommenttinne koskien terveydenhuoltolain 14 §:n täsmentämistä?**

-

**Kommenttinne koskien terveydenhuoltolain 24 §:n täsmentämistä**

-

**Pidättekö kannatettavana, että käyttöoikeussäätelyä muutetaan siten, että mahdollistetaan käsittely myös tässä ehdotuksessa mainituissa tehtävissä?**

-

**Selkeyttääkö esitys mielestänne potilastietojen käsittelyä tässä ehdotuksessa tarkoitetuissa terveydenhuollon palveluissa?**

-

**Edellyttäisikö ennakoidun terveydenhuollon palvelujen järjestäminen esityksessä tarkoitettulla tavalla automaattisesta päätöksenteosta säätämistä?**

-

**Miten ehdotettu sääntely sopii mielestänne yhteen voimassaolevan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun asetuksen (457/2024) soveltamisen kanssa?**

-

**Tulisiko sääntelyssä olla jotain muita EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen tarkoittamia suojatoimenpiteitä rekisteröidyn oikeuksien turvaamiseksi?**

-

**Onko potilaan oikeudet huomioitu esityksessä mielestänne tarkoituksenmukaisella tavalla?**

-

**Tulisiko potilaan itsemääräämisoikeus turvata esimerkiksi ennakoivan terveydenhuollon palveluihin liittyvällä erillisellä kielto-oikeudella?**

-

**Huomioiko esitys mielestänne riittävästi teknologiaa kehittävien yritysten näkökulman?**

-

**Kannustaako esitys hyvinvointialueita ottamaan käyttöön ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja myös teknologian ja potilastietojen analyysin tukemana?**

-

**Muut kommenttinne koskien esitystä:**

Työterveyslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta, joka koskee terveydenhuoltolain ja asiakastietolain muutoksia ennakoivan terveydenhuollon mahdollistamiseksi. Työterveyslaitos pitää esitystä tärkeänä tavoiteltaessa vaikuttavampaa, oikea-aikaisempaa ja ennakoivampaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Esityksessä ehdotetaan, että hyvinvointialueiden tehtäviä terveydenhuoltolaissa täsmennetään siten, että ennakoiva terveydenhuolto olisi selkeästi osa niiden lakisääteisiä tehtäviä. Samalla asiakastietolakiin esitetään muutoksia, jotka mahdollistaisivat potilastietojen käytön näiden tehtävien toteuttamisessa.

Työterveyslaitos pitää tärkeänä, että lainsäädäntö tukee tietojen hyödyntämistä palvelujen suunnittelussa ja kohdentamisessa todellisen tarpeen mukaan. Tietojen analysointi teknologian avulla voi tukea tätä työtä, mutta sen ei tule korvata terveydenhuollon ammattilaisen tekemää arviota. Potilastietojen käsittely edellyttää selkeää sääntelyä ja ohjeistusta, jotta tietosuoja ja itsemääräämisoikeus toteutuvat.

Hallituksen esitysluonnos selkeyttää terveydenhuollon ammattilaisten mahdollisuuksia olla aloitteellisia palvelujen tarjoamisessa myös silloin, kun henkilö ei ole itse ollut yhteydessä. On kuitenkin tärkeää, että yksilöllä säilyy mahdollisuus olla reagoimatta yhteydenottoon, eikä yhteydenotto vaikuta hänen asemaansa palvelujen saajana.

Lisäksi on tärkeää varmistaa, että hyvinvointialueilla on riittävä osaaminen ja resurssit tietojen käsittelyyn, ja että kaikki kansalliset ratkaisut ovat yhteensopivia eurooppalaisen sääntelyn kanssa.

Koivula Antti  
Työterveyslaitos

Nissinen Sari  
Työterveyslaitos